

iagttage, at det er gaaet uden større Rivninger, og at der har været vist Offervillighed fra Menighedernes Side f. Eks. i sin Tid fra de store Kald for at støtte de smaa, hvorimod nede hos os enhver Indrømmelse skal vristes fra os.

Jeg beder ærede Medlemmer betænke sig paa, hvad de gør, naar de nu maaske modsætter sig en ensartet Lovgivning over hele Landet paa dette vigtige Omraade. De gør ikke Kirken en Tjeneste, og de gør ikke vor Befolkning en Tjeneste, fordi Uroen derigennem kun vil blive forlænget i Stedet for at blive bragt til Afslutning; og de gavner os hverken nationalt eller socialt ved at opretholde forskellig Lovgivning paa dette Omraade. — Jeg anbefaler Lovforslaget til Vedtagelse.

¶ **Schmidt:** Det fremsatte Lovforslag er jo et Led i Danmarks Jordlovgivning, et Led i den Bestræbelse, der vil skaffe Jord, for at der kan oprettes selvstændige Hjem paa Landet, og for at de smaa kan faa Lejlighed til at komme frem og blive selvstændige. Den Slags Bestræbelser er jo meget sympatiske, og Tendensen kan man ikke være imod; og der er selvfølgelig ogsaa en hel Del, der taler for, at man anvender de samme Principper og indfører de samme Love ogsaa nede i de nye Landsdele. Jeg kan dog ikke helt slutte mig til den Betragtning, at det absolut er det eneste rigtige og lykkelige, at det skal være ensartet overalt. Det kan jo ogsaa blive Følgen, at man saa udelukker sig fra den Mulighed at lade sig befrugte af de særlige Forhold, som man lærer at kende, og som man maaske kan lære noget af; og jeg synes, det kunde ogsaa være Tilfældet her.

Man gaar vel for vidt, naar man siger, at Ejendomsretten bliver anfægtet. Det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen har vist Ret, naar han viser denne Opfattelse tilbage og henviser til, at en Rente aarlig betales til de enkelte Sognemenigheder, og at den jo atter og atter bestemmes paa ny efter Jordens Værdi. Men Spørgsmaalet er ikke helt afgjort dermed; det er i det mindste en Kendsgerning, at man er meget urolig dernede, som fremhævet allerede af flere Talere, i den Retning, at Ejendomsretten alligevel en Gang kunde blive anfægtet, og at dette her kunde være Begyndelsen, at Ejendomsretten maaske bliver lidt tilsløret, ikke saa tydelig fremhævet, som man ønskede det. Jeg synes, det kunde være ønskværdigt, at det virkelige Forhold med Hensyn til Ejendomsretten blev sagt med saa bestemte Ord, som det kan siges,

og som det blev sagt i den tidligere Lov, og jeg kan ikke indse, hvorfor man holder det for overflødigt her.

Altsaa, i Virkeligheden synes jeg ikke, at Ejendomsretten bliver nægtet; men man ved jo ikke, hvad Fremtiden kan bringe; og der er alligevel i dette Lovforslag noget, der indskrænker Ejendomsretten paa en stærk Maade. Naar et Barn ejer Jord, vil man ikke lade Barnet forvalte den; Barnet er umyndigt, og først naar det er myndigt, kommer det til at udøve Brugsretten; men Barnet venter, fordi det ejer Jorden, at det en Gang kommer saa vidt. Men det, man her tager fra Sognemenighederne, er netop Brugsretten; man administrerer fra Statens Side, man bestemmer, hvorledes det skal gøres, og Sognemenighederne faar ikke noget at sige i den Retning; der bliver ikke meget tilbage af Ejendomsretten; Sognemenighederne bliver umyndiggjort.

Det er maaske ikke overflødigt at fremhæve, at Sognemenighederne jo ikke er Privatmænd, men at de ogsaa er Repræsentanter for det offentlige. Jeg synes, det var nærliggende, at man lader det blive i deres Hænder at anvende Jorden paa den rette Maade, naar bare man sørger for at følge den Tendens, der ligger i Jordlovene. Jeg siger udtrykkeligt Tendensen, ikke den samme Maade, for jeg tror, at den Maade, man har brugt dernede, naar den rettes i visse Henseender, kunde være heldigere end den, man nu i næsten en Menneskealder har fulgt i Danmark, eller at det maaske kunde være heldigt at lade den anden Maade blive bestaaende ved Siden af den, man har brugt her, og maaske lade den faa et større Omfang end før.

Sognemenighederne har altid brugt at forpagte Jord, nu skal de kun i Undtagelsestilfælde have Lov til at gøre det. Regelen bliver, at de udstykker Jorden. Det vilde allerede være et Fremskridt fra de Forhold, der har været dernede, om man gav dem Lov til at udstykke, for Lov til at udstykke havde de ikke før; men de maa beholde Retten til at forpagte. Det er vist fuldkommen rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Nis Nissen sagde, at man dernede sætter Pris paa at beholde Retten til at forvalte, man stritter ikke imod at udstykke, hvor man anser det for heldigt at udstykke, men man vil have Lov til, hvis man skønner det rigtigt, at forpagte. Man kunde maaske indskrænke Forpagtningsretten paa den Maade, at man ikke fik Lov til at forpagte uden til de smaa Ejere eller til dem, der maaske kun ejer Hus, men ikke Jord. Jeg tror ikke, der vil være nogen Indvendinger